

hvarandra. — *Syn.* Se *Vrede*. — 2) Obehag, ledsamhet, förebräelse, förtret. *Hafva mycken f. för ens skull. Pigan fick f. af sin matmor, för det hon slog sönder ett fat. Denna ledsamma händelse skaffade mig mycken f.* — 3) Känsla af harm öfver något, som strider emot religion, seder, anständighet. *Hans vanvördnad för det heliga väckte hos alla f. Man bör icke gifva f.* — *Syn.* Skandal, Anstöt. — 4) Förarglig person, sak, händelse. *Han är en f. för dem. Min befördran är deras största f. (I bibeln) Judomen en f.* — *Syn.* Förtret, Förarglighet.

FÖRARGERLIG, se *Förarglig*. Förekommer isynnerhet för bem. 3, helst i skämtsamt stil.

FÖRÄRLIG, a. 2. 1) Som försorsakar, väcker förargelse (bem. 4). *En f. människa. F. min. F-a ord.* — 2) Som medför, orsakar obehag, ledsamhet, förtret. *Hvilken f. händelse! Så f-t, att det skulle inträffa just nu!* — *Syn.* Se *Förtretlig*. — 3) Se *Anställig*. *Föra en f. lefnad. F-a skrifter.*

FÖRÄRLIGHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara förarglig. — 2) Förarglig sak, händelse. — *Syn.* Se *Förargelse*, 4.

FÖRÄRGLIGT, adv. På ett sätt, som väcker förargelse (bem. 1, 2 o. 3).

FÖRÄRM, förärrm, m. 2. Se *Underarm*.

FÖR ATT, c. Se under *För*, prep.

FÖRAUKTIONERÄ, föraucktschonära, v. a. 1. Försälja genom auktion. — *Förauktionerande*, n. 4. o. *Förauktionering*, f. 2.

FÖRBAKA, förbåka, v. a. 1. Genom bakning bereda till bröd. *Vid detta bageri f-s ärligen så och så mycket mjöl.*

FÖRBAND, förbånd, n. 3. Det, hvarmed ett sår eller annan yttre kroppsskada förbindes. *Taga f-et af såret.* — *Syn.* Förbindning.

FÖRBANNA, förbånna, v. a. 1. 1) Nedkalla Guds fördömelse, straffdom öfver någon. *Välsigner dem, som eder f. Han f-r dem, som gifvit honom detta dåliga råd.* Absolut säges: *Svåra och f.* — *Motsats:* Välsigna. — 2) (om Gud) Fördöma. *Kain blef af Gud f-d.* Förekommer äfv. i flera grofva svordomsuttryck, såsom: *Gud f.!* m. fl. — 3) Känna eller yttra afsky för. *Han f-r den dag och den stund, han blef född. F. sitt öde. Man kan icke annat än f. det olycksaliga brännvinet.* — *Syn.* Fördöma. — *F. sig*, v. r. Nedkalla Guds fördömelse öfver sig. *Svåra och f. sig. F. sig på, att något är sant, nedkalla Guds fördömelse öfver sig, om något icke är sant sagdt eller uppgifvet. Äfven anmärkes svordomsuttrycket F. mig! t. ex.: F. mig, är det icke sant!*

FÖRBÄNAD, part. pass. Som blifvit förbannad. *Af Gud och människor f.* — *Adj.* 2. (fam. o. pop.) 1) Ganska elak. *Den f-e människan, som icke låter folk lefva i fred!* — *Syn.* Se *Elak*. — 2) Ganska dålig, elak. *F. väg. F-t vägslag.* — *Syn.* Fördömd; se f. ö. *Dålig*, 2. — 3) Säges om person eller sak, då man med vrede eller otålighet beklagar sig deröfver. *Den f-e människan är skulden, att jag tappat min process. Den f-e pojken har förstört min rock.* — *Syn.* Fördömd, Elementskad, Sakramentskad. — Substantivt förekommer ordet i bibeln, der det säges: *Gån, j f-e, i evinnertlig eld!*

FÖRBÄNÄNDE, n. 4. Handlingen, då man förbannar; händelsen, omständigheten, att någon eller något förbannas.

FÖRBÄNÄDT, adv. (pop. o. fam.) I hög grad.

F. god, elak, högfärdig. F. bra, illa. Det tror jag f. väl, ganska väl. — *Syn.* Se *Ganska*.

FÖRBÄNNESE, f. 3. 1) Handlingen, då man förbannar; händelsen, omständigheten, att någon eller något förbannas. *Frukta Guds f. Tyrann, frukta dina undersåtens f-r. Under tusen f-r öfver sitt olyckliga öde. . . .* — *Syn.* Fördömelse. — 2) Nedkallande af Guds fördömelse, såsom svordom. *Svordomar och f-r. Utösa f-r.* — 3) Olycksöde, såsom följd deraf, att Gud eller människor förbannat någon eller något. *F-n hvilar öfver honom, öfver det huset.* — *Syn.* Fördömelse. — 4) Person eller sak, så förderf- och olycksbringande, att de tyckas vara liksom pinoredskap i Guds hand. *Han är en f. för menskligheten.* — *Syn.* Plågoris.

FÖRBÄNNIGEN, förbännigänn, adv. (fam.) Lenare svordomsuttryck, svarande mot *Förbanna mig!*

FÖRBÄRMA SIG, förbärrma, v. r. 1. (af fordna verbet *Barma*, ömka sig öfver, utaf *Barm*) Af medlidande hjälpa någon, som är i nöd. *F. sig öfver någon. F. sig öfver de falliga. Herre, f. dig öfver oss! Gud f-me sig!* uttryck, då man befinner sig i yttersta nöd, fara, och ej vet någon hjälp; brukas äfv. (fam.), för att uttrycka högsta grad af harm, ovilja, afsky, otålighet, medlidande, o. s. v., t. ex.: *Gud f-me sig, så elak, ful, trasig, eländig den människan är! Gud f-me sig, så illa du skrifer!* — *Syn.* Miskunda sig, Varkunna sig, ömka sig.

FÖRBÄRMANDE, n. 4. 1) Handlingen, då man förbarmar sig. — 2) Barmhertighet. *Utan f. dref han dem ut i kalla vintern.* — *Syn.* Miskund, Miskundsamhet, Varkunnande, Varkunningsamhet, Medlidande, Barmhertighet. — *Part. pres.* Som förbarmar sig. Brukas någon gång adjektivt i samma mening som Barmhertig, t. ex.: *F. Gud!*

FÖRBÄRMARE, m. 3. En, som förbarmar sig. Nyttjas föga, utom i kyrklig stil. *Den evige F-n, Gud.*

FÖRBÄRMELSE, f. 3. (mindre brukl.) Se *Förbarmande*, n.

FÖRBÄSKAD, a. 2. (fam. skämtv.) Se *Förbannad*, adj.

FÖRBEHÅLL, för'behä'll, n. 3. 1) Handlingen, då man förbehåller sig något. *Göra f. Han har gifvit bort all sin egendom, med f. af en pension. Med f. af min rätt. Tyst f.* hemligt vilkor, som man af list i tysthet för sig sjelf gör, vid aftal, öfverenskommelser, besvärjandet af en sak, o. s. v. Kallas äfv. *F. i tankarna.* — 2) Innehållet af hvad sålunda blifvit förbehållet, med fästadt afseende på dess beskaffenhet och uppfyllande. *Detta f. i kontraktet kommer att förorsaka många tvistigheter.* — *Syn.* Undantagsvilkor. — 3) Vilkor. *Jag förlåter dig, med f. att du hädanefter bättrar dig.* — 4) Innehållande i tal af åtskilligt, som man vet, men ej anser klokt att yppa. *Tala och döma utan f.*, säga allt, hvad man vet, tänker. — *Syn.* Förbehållsamhet.

FÖRBEHÅLLA, v. a. 3. (böjes som *Hålla*) 1) Såsom undantag behålla något af hvad man aflåter. *Förmyndaren har nu sålt sin myndlings landegendom, men han dervid f-llit honom jagt- och fiskerättigheten.* Konstrueras vanligtvis med pron. refl. *sig*, t. ex.: *Han har afslått fabriken åt sin son, men f-llit sig en viss summa i underhåll om året.* Förekommer i några talesätt, såsom: *Det är honom ensam*